

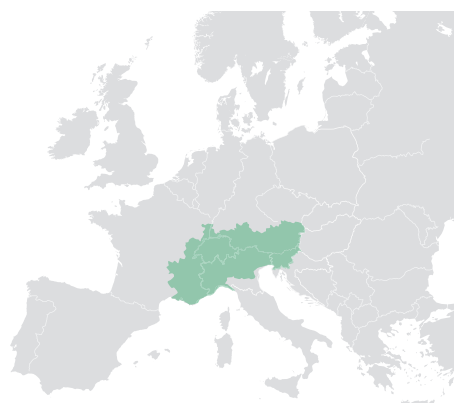
SODELOVANJE SLOVENSКИH PARTNERJEV V TRANSNACIONALNIH PROGRAMIH EVROPSKEGA TERITORIALNEGA SODELOVANJA V OBDOBJU 2007 — 2013

MEDITERAN • MEDITERRANEAN

SREDNJA EVROPA • CENTRAL EUROPE

OBMOČJE ALP • ALPINE SPACE

JUGOVZHODNA EVROPA • SOUTH-EAST EUROPE

Spoštovani transnacionalni projektni partnerji!

V letu 2014, ko so se začeli zaključevati programi evropske kohezijske politike 2007—2013 in so bili programi za obdobje 2014—2020 že predloženi Evropski komisiji, je Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko prevzela vlogo nacionalnega organa transnacionalnih programov evropskega teritorialnega sodelovanja. Služba ima v okviru kohezijske politike različne pristojnosti, ki so povezane tako z organi upravljanja nacionalnih operativnih programov 2007—2013 in nacionalnega operativnega programa 2014—2020, kot tudi s pristojnostmi na področju evropskega teritorialnega sodelovanja. Na tem področju je služba, ki jo vodim, organ upravljanja v programih čezmejnega sodelovanja z Avstrijo, Madžarsko in Hrvaško, prav tako pa ji je bila zaupana vloga nacionalnega koordinatorja za vseh trinajst programov, v katerih sodeluje Slovenija. Med drugim Služba opravlja tudi vlogo nacionalnega organa in kontrole za programe čezmejnega, transnacionalnega in medregionalnega sodelovanja - z izjemo programov ESPON in URBACT, ki sta v pristojnosti Ministrstva za okolje in prostor.

Pričujoča brošura skozi statistična očala, preko izkušenj najdejavnejših sodelujočih institucij, zlasti slovenskih vodilnih partnerjev, in s primeri projektnih rezultatov podaja informacije o sodelovanju slovenskih institucij v transnacionalnih programih 2007—2013. In Slovenija je bila na tem področju zelo uspešna. O tem pričajo tudi številni uspešni projekti, v okviru katerih je sodelovalo več kot 400 slovenskih organov in institucij: od javne uprave na vseh ravneh, regionalnih razvojnih agencij in sektorskih agencij, zavodov in operaterjev javne infrastrukture do inštitutov, univerz, zbornic, združenj, tehnoloških parkov in drugih deležnikov.

Slovenske institucije so v sodelovanju s partnerji iz drugih držav razvile vrsto izkušenj in poglobile znanje na različnih področjih - od okvirnih pogojev za inovacije, dostopnosti, okoljskih vrednot in tveganj ter konkurenčnosti in privlačnosti regij. V okviru projektov so naše razvojne institucije prispevale k usklajevanju interesov različnih deležnikov in k oblikovanju razvojnih rešitev ne le v okviru naše države, temveč tudi preko naših meja.

Projekti pa imajo učinek le, če so vpeti v širše razvojne politike in strategije, če se projektne rezultate dejansko uporabi. Povezava med nosilci razvojnih politik in strokovnimi institucijami je zato pomembna v vseh fazah priprave programov in izvajanja projektov.

V obdobju 2007—2013 je Slovenija sodelovala v štirih širokih transnacionalnih programih (Srednja Evropa, Območje Alp, Mediteran in Jugovzhodna Evropa). Programska območja se prekrivajo z območji novih makroregionalnih strategij - Podonavsko (EUSDR), Jadransko-jonsko (EUSAIR) in Alpsko (EUSALP). Širša perspektiva omogoča vsem sodelujočim državam in institucijam zasledovanje pomembnejših in bolj usklajenih dolgoročnih ciljev ter lažje sodelovanje z institucijami držav kandidatk. Zato se je v obdobju 2014—2020 program Jugovzhodna Evropa razdelil na Podonavje in Jadransko-jonski program (ADRION).

Ker gre za izjemno pomembne programe, bomo v Službi Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko spodbujali prenos transnacionalnih dosežkov v nove kohezijske programe in skupnosti na različnih ravneh. Popotnica za novo obdobje je razmislek, kako razviti strateške projekte in jih popeljati do odločevalcev, nosilcev razvojnih politik, lokalnih skupnosti, gospodarstva in prebivalstva.

Prepričana sem, da imamo na tem področju svetlo prihodnost. Imamo znanje in izkušnje, ki jih moramo skrbno uporabiti in krepiti tudi v obdobju 2014—2020.

Želim vam prijetno branje,

Alenka Smerkolj, ministrica za razvoj, strateške projekte in kohezijo

Slovenija v transnacionalnih programih 2007—2013 - statistični pregled

V programskem obdobju 2007—2013 je bila Slovenija vključena v štiri transnacionalne programe evropskega teritorialnega sodelovanja: Območje Alp (ALPINE SPACE), Srednja Evropa (CENTRAL EUROPE), Jugovzhodna Evropa (SOUTH-EAST EUROPE) in Mediteran (MEDITERRANEAN).

Ta sodelovanja so nudila slovenskim inštitucijam številne priložnosti za vključevanje v raznovrstna projektna partnerstva na geografsko zelo obsežnem delu Evrope.

Nedvomno se uspešnost slovenskih partnerjev v transnacionalnih programih odraža na več ravneh.

Vpetost slovenskih projektnih partnerjev v transnacionalne projekte

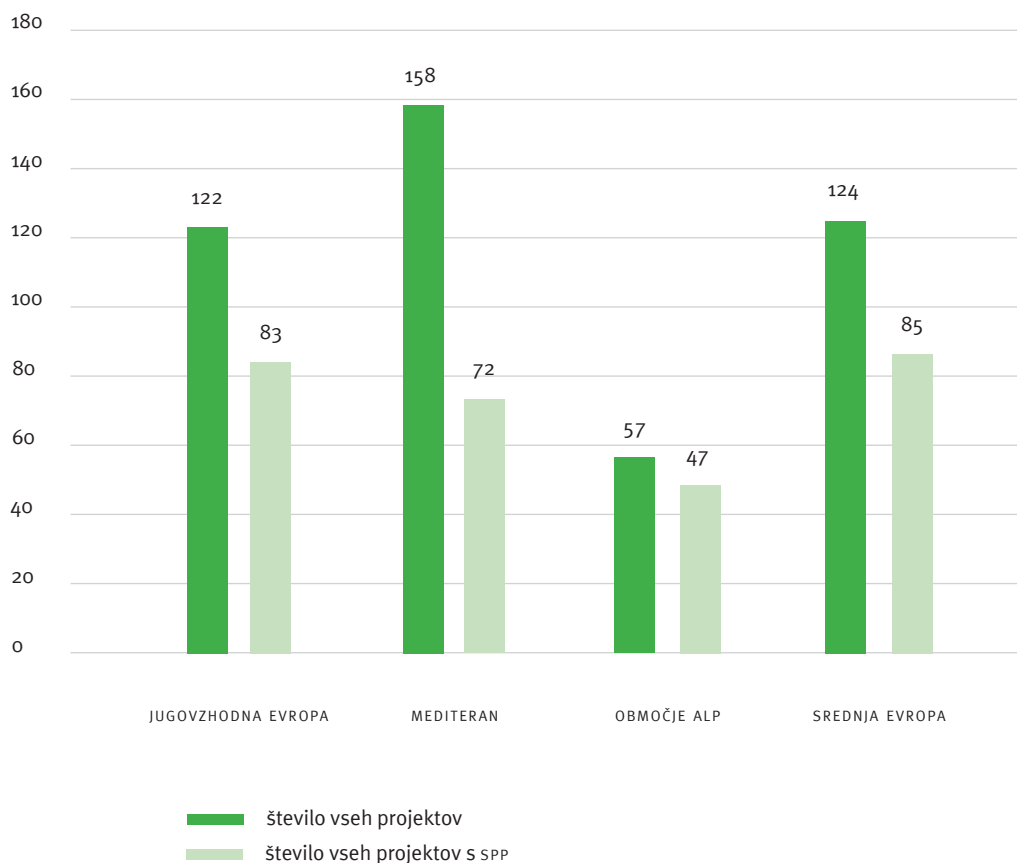
V povprečju so sodelovali v 62 % odobrenih projektov, v programu Območje Alp pa kar v 82 % vseh projektov; močno so bili zastopani tudi v programih Jugovzhodna in Srednja Evropa.

Gledano v celoti je 417 slovenskih partnerjev sodelovalo v 287 projektih s preko 4.000 partnerskimi inštitucijami iz različnih držav in programskih območij.

Preglednica 1: Vpetost slovenskih institucij v izvajanje transnacionalnih projektov

PROGRAM	ŠTEVILO VSEH PROJEKTOV	ŠTEVILO PROJEKTOV S SPP	DELEŽ PROJEKTOV S SPP V %	ŠTEVILO VSEH SPP
JUGOVZHODNA EVROPA	122	83	68,0	130
MEDITERAN	158	72	45,6	84
OBMOČJE ALP	57	47	82,5	73
SREDNJA EVROPA	124	85	68,5	130
SKUPAJ VSI PROGRAMI	461	287	62,3	417

Slika 1: Delež transnacionalnih projektov s slovenskimi projektnimi partnerji

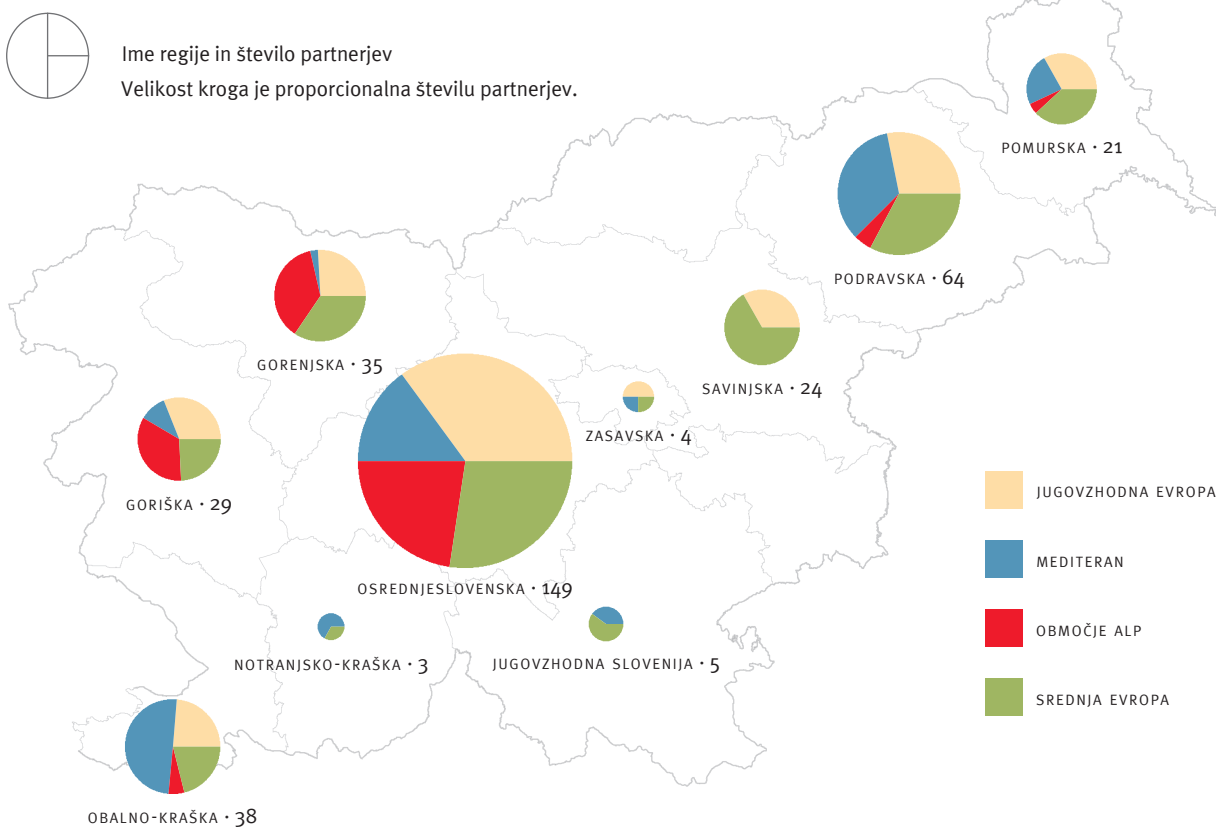
Regionalni prikaz zastopanosti slovenskih projektnih partnerjev po posameznih programih

Regionalni prikaz takoj opozori, da samo v dveh slovenskih statističnih regijah (Spodnjeposavski in v Koroški) ni bilo nobenega partnerja (institucije). Preostalih 10 statističnih regij je bilo preko različnih inštitucij zastopanih vsaj v dveh transnacionalnih programih. Po številu partnerstev je pričakovano v ospredju Osrednjeslovenska regija (194 partnerstev) z zelo enakomerno zastopanostjo po vseh štirih programih. V vse štiri programe so se vključevali partnerji iz šestih statističnih regij (Pomurska, Podravska, Osrednjeslovenska, Gorenjska, Goriška in Obalno-kraška).

Slika 2: Regionalna zastopanost slovenskih partnerjev po programih

Vir kartografske podlage: meja RS, STR, GURS, 2014

Kartografija: T. Koželj

Regionalna zastopanost partnerjev po prioritetah

Nekoliko drugačno sliko kaže zastopanost SPP po prioritetah programov. Med posameznimi programi so si prioritete razmeroma sorodne, združili pa smo jih v:

P1: SPODBUJANJE INOVACIJ

P2: VAROVANJE OKOLJA (PREPREČEVANJE NARAVNIH IN OKOLJSKIH TVEGANJ)

P3: IZBOLJŠANJE DOSTOPNOSTI (IZBOLJŠANJE MOBILNOSTI)

P4: REGIONALNI IN URBANI RAZVOJ (ZAGOTAVLJANJE TRAJNOSTNEGA RAZVOJA, POVEČEVANJE KONKURENČNOSTI MEST IN REGIJ, SPODBUJANJE POLICENTRIČNEGA RAZVOJA)

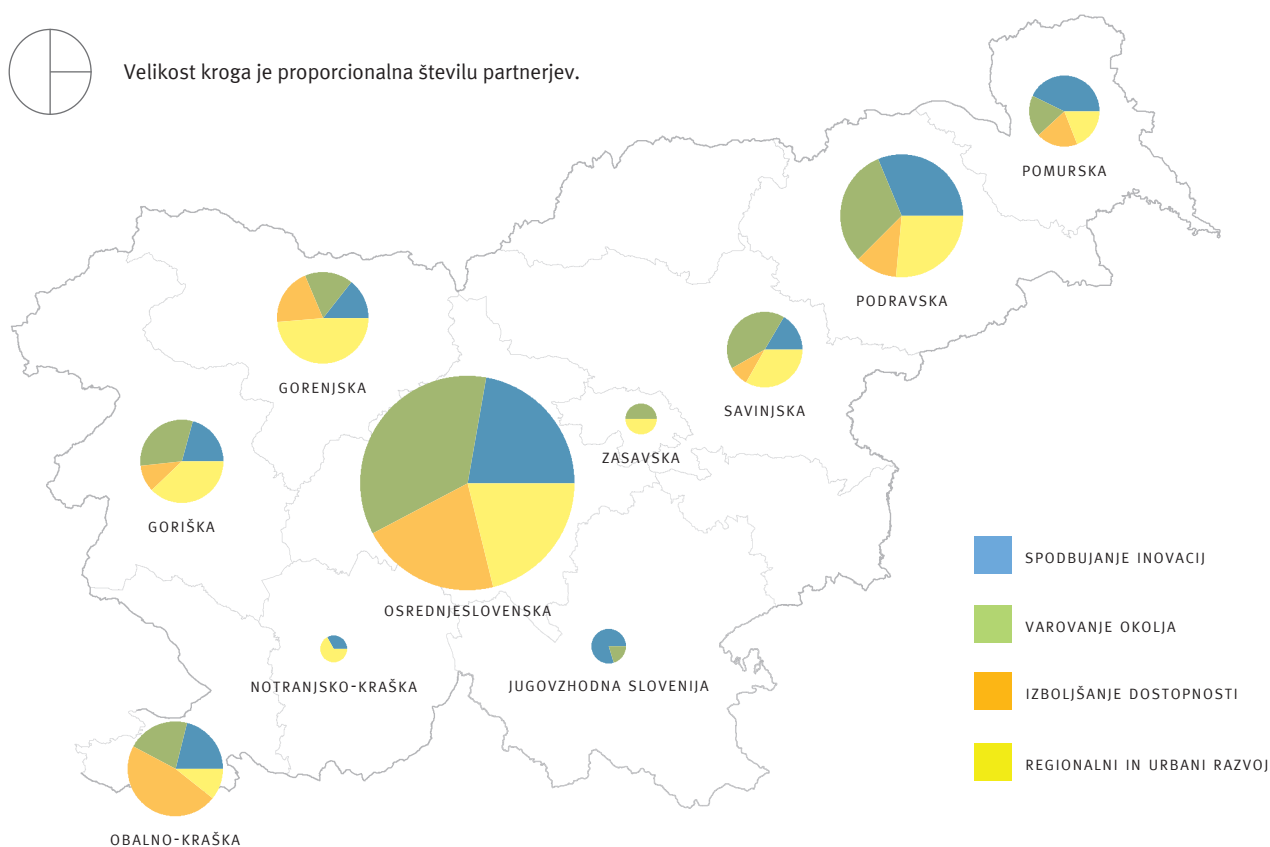
Slika 3: Regionalna zastopanost slovenskih partnerjev po prioritetah

Vir kartografske podlage: meja RS, STR, GURS, 2014

Kartografija: T. Koželj

Velikost kroga je proporcionalna številu partnerjev.

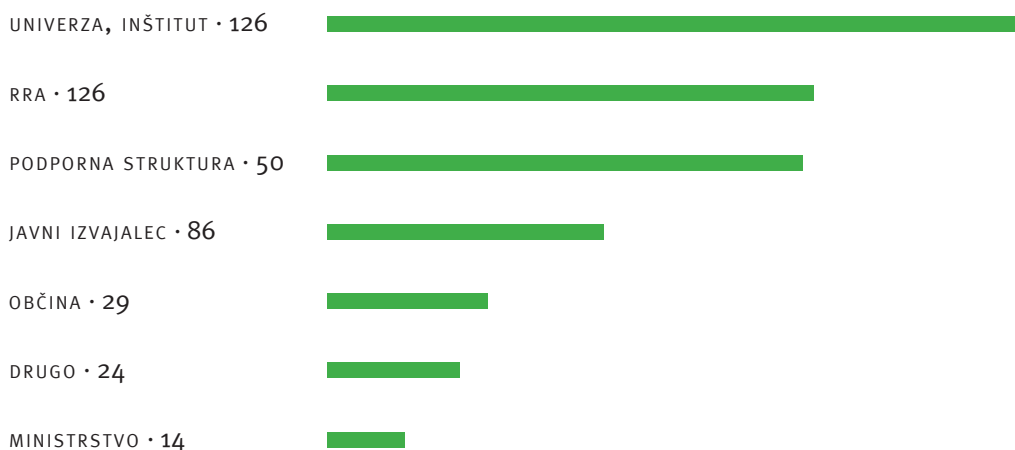

Glede na število projektov je bilo v ospredju sodelovanje v okviru prioritete Varovanje okolja (129 partnerstev), 106 v okviru Regionalnega in urbanega razvoja ter 100 v okviru prioritete Spodbujanje inovacij. V sedmih statističnih regijah so bile zastopane vse štiri prioritete, medtem ko so v preostalih treh regijah projekti omejeni bodisi le na prioriteto Regionalni in urbani razvoj ter Varovanje okolja (Zasavska) oz. Spodbujanje inovacij (Notranjsko-kraška regija) ali pa Spodbujanje inovacij in Varovanje okolja (Jugovzhodna Slovenija).

Raznolikost slovenskih partnerjev po tipu inštitucij

Prevladovala so raziskovalne inštitucije oz. univerze (126 partnerjev), sledile so regionalne razvojne agencije (88 partnerjev) in različni javni izvajalci (javni zavodi, agencije, operaterji javne infrastrukture, skupaj 86 partnerjev). Ministrstva so nastopala v 14 projektih, t.i. 'drugi' partnerji pa so bili zasebni zavodi, društva, nevladne organizacije idr.

Slika 4: Struktura slovenskih partnerjev po tipu inštitucije

Finančna uspešnost

Tudi s finančnega stališča je transnacionalno sodelovanje pomembno, marsikdaj tudi v primerjavi z drugimi programi.

V obdobju 2007–2013 so štiri transnacionalni programi namenili za izvajanje projektov 699 mio EUR iz ESSR. Slovenski partnerji so pridobili 61,6 mio EUR, skupna pogodbeno vrednost pa je znašala 73 mio EUR.

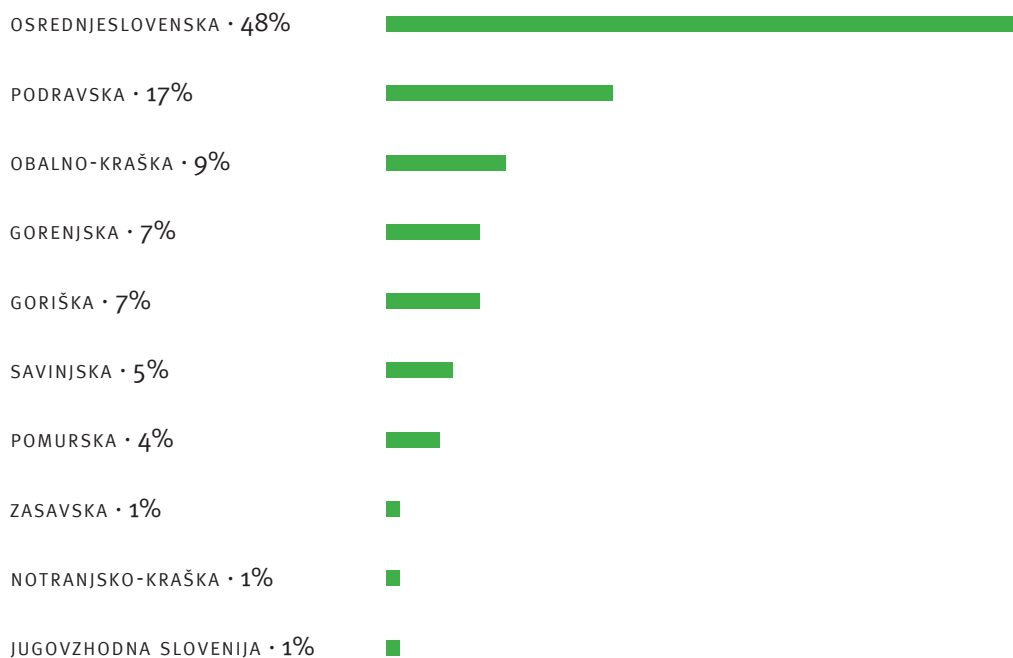
Preglednica 2: Pogodbeno vrednost vseh slovenskih partnerjev (v EUR)

PROGRAM	ŠT. VSEH SPP	SK. POGODBENA VREDNOST	VIŠINA ESSR	POV. POGODBENA VREDNOST NA SPP	POV. VIŠINA ESSR NA SPP	STOPNJA SOFINANC. IZ ESSR V %
OBMOČJE ALP	73	11.310.413,7	8.593.941,3	155.000	118.000	76
SREDNJA EVROPA	130	24.129.550,0	20.510.117,5	186.000	158.000	85
MEDITERAN	84	13.983.374,4	11.885.866,5	165.000	141.000	85
JUGOVZHODNA EVROPA	130	24.258.477,4	20.619.705,4	187.000	159.000	85
SKUPAJ	417	73.681.815,5	61.609.630,8	177.000	148.000	/

V finančnem smislu sta bila najuspešnejša programa Jugovzhodna in Srednja Evropa, kjer so pogodbene vrednosti za SPP presegale 24 mio EUR.

Kaj pa regionalna porazdelitev sredstev? Največ partnerjev (46,5 %) in tudi pogodbenih sredstev je angažirala Osrednjeslovenska regija (48 % oz. 35,6 mio EUR), Podravska 17 % in Obalno-kraška 9 %.

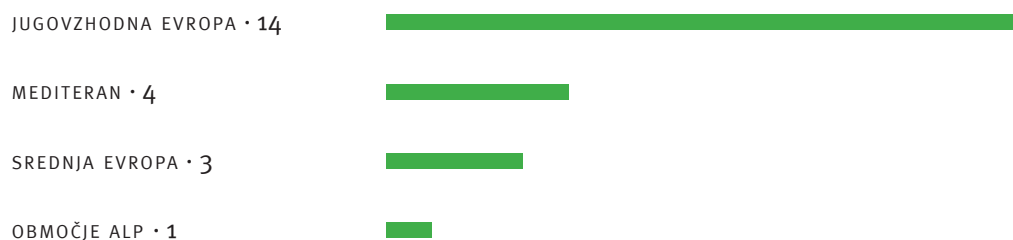
Slika 5: Skupne pogodbene vrednosti slovenskih partnerjev po statističnih regijah

Slovenski vodilni partnerji v programskem obdobju 2007 – 2013

Pri 22 projektih je prevzela vodilno vlogo slovenska inštitucija, največkrat v programu Jugovzhodna Evropa, kjer smo vodili kar 14 projektov, štiri v programu Mediteran, tri v programu Srednja Evropa in enega v okviru programa Območje Alp.

Slika 6: Število slovenskih vodilnih partnerjev po programih

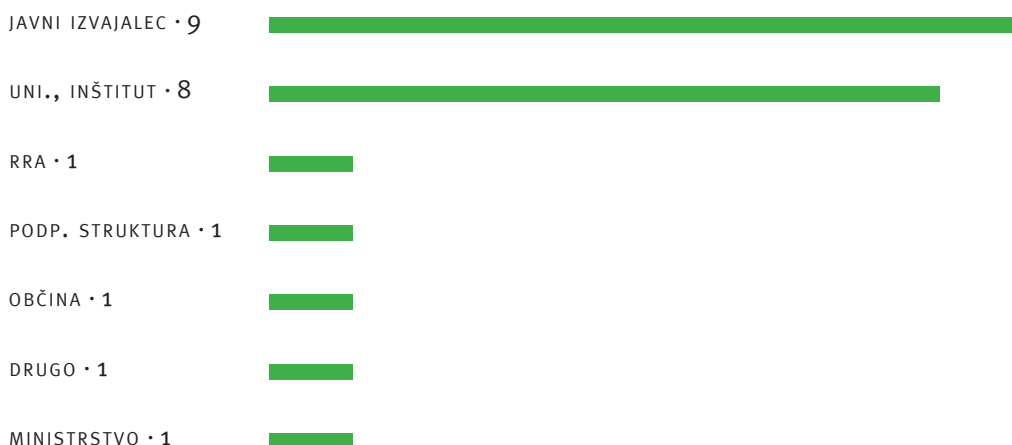

Slovenske inštitucije so se razmeroma redko, lahko bi rekli celo previdno odločale za vodenje posameznih projektov. Različni slovenski partnerji ugotavljajo, da je predvsem z vidika vpliva na samo vsebino projekta in pridobljenega obsega sredstev smiselno nastopati kot vodilni partner, hkrati pa ta vloga prinaša številne odgovornosti, izjemno zahtevno komuniciranje med partnerji in predvsem velik obseg administrativnega dela.

Zanimiv je tudi prikaz *SVP* glede na tip inštitucije. Izrazito prevladujejo javni izvajalci in raziskovalne inštitucije skupaj z univerzami. Kljub skromnemu številu *SVP* pa ugotavljamo, da se lahko za vodenje projektov v okviru transnacionalnega sodelovanja odločijo (in uspejo) povsem različni profili inštitucij.

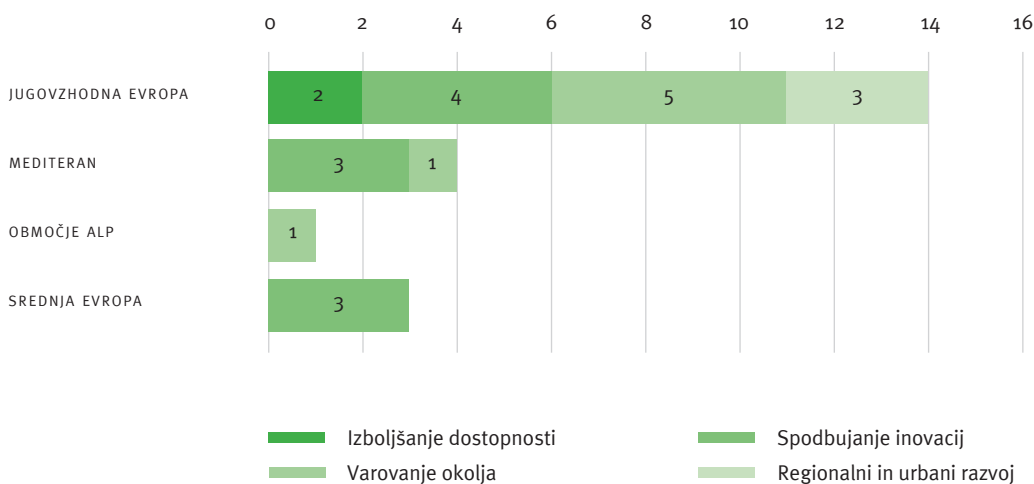
Slika 7: Struktura slovenskih vodilnih partnerjev glede na tip inštitucije

Slovenski vodilni partnerji so vodili projekte v vseh prioritetah, kar še posebej velja za program Jugovzhodna Evropa.

V celoti pa izrazito prevladujejo projekti s področja Spodbujanja inovacij (skupaj kar 10 projektov), sledijo projekti s področja Varovanja okolja (7 projektov); prioriteta Regionalni in urbani razvoj je bila zastopana s tremi projekti, prioriteta Izboljšanje dostopnosti pa z dvema.

Slika 8. Struktura projektov s *SVP* po prioritetah

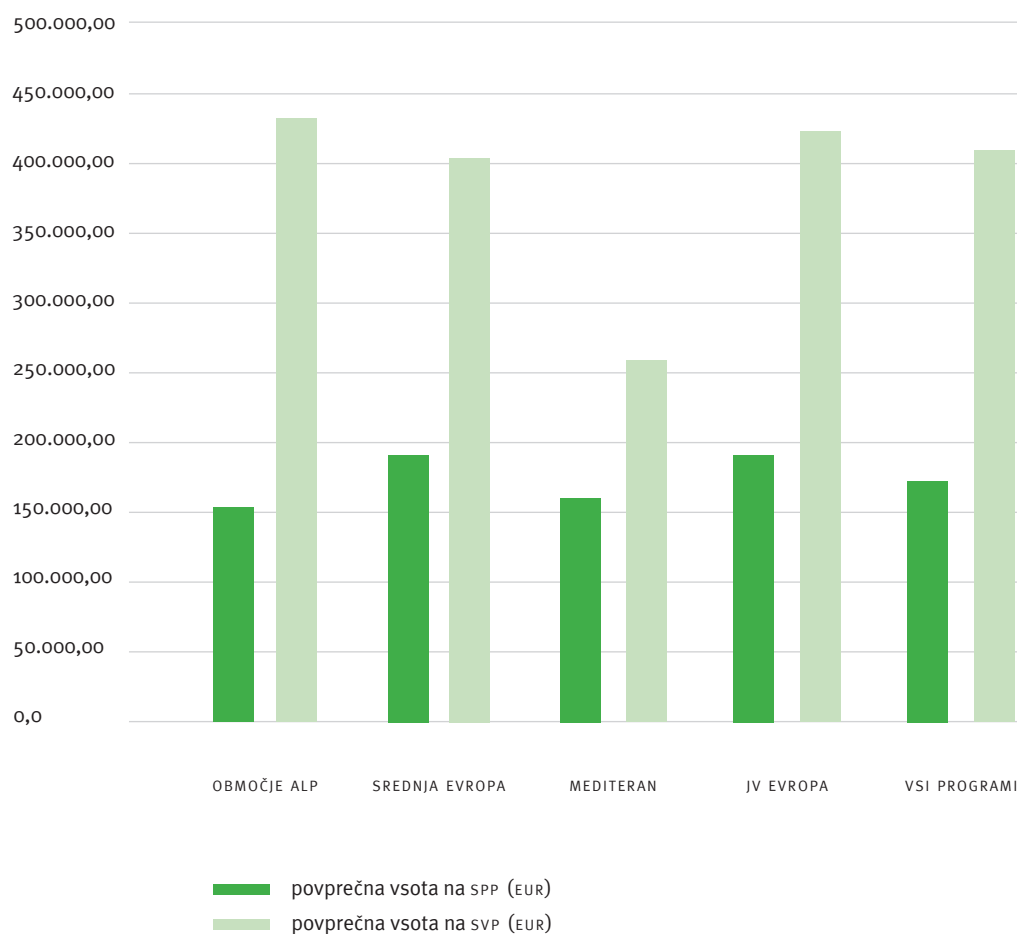

Pomemben pa je tudi finančni vidik projektov, kjer so slovenske inštitucije prevzele vodenje. Povprečna pogodbeno vrednost SVP je bistveno višja kot pri slovenskih projektnih partnerjih, saj znaša kar 411.816 EUR.

Preglednica 3: Pogodbeno vrednost slovenskih projektnih partnerjev v primerjavi s slovenskimi vodilnimi partnerji (v EUR)

PROGRAM	ŠTEVILO		POGODBENA VREDNOST		POVP. VSOTA	
	VSEH SPP	ŠTEVILO SVP	VSEH SPP (EUR)	VSEH SVP (EUR)	NA SPP (EUR)	NA SVP (EUR)
OBMOČJE ALP	73	1	11.310.413,7	430.750,0	154.937,2	430.750,0
SREDNJA EVROPA	130	3	24.129.550,0	1.227.825,0	185.611,9	409.275,0
MEDITERAN	84	4	13.983.374,4	1.475.201,0	166.468,7	368.800,3
JUGOVZHODNA EVROPA	130	14	24.258.477,4	5.926.187,5	186.603,7	423.299,1
SKUPAJ	417	22	73.681.815,5	9.059.963,5	176.695,0	411.816,5

Slika 9: Pogodbeno vrednost slovenskih projektnih partnerjev v primerjavi s slovenskimi vodilnimi partnerji (v EUR)

Ocena prispevka transnacionalnega sodelovanja k regionalnemu razvoju

Kvantitativno oceno dosedanjega slovenskega sodelovanja v transnacionalnih programih smo ovrednotili še z mnenji in izkušnjami vodilnih in posebno aktivnih slovenskih partnerjev.

Intervjuje smo izvedli s 23 različnimi projektnimi partnerji, ki so v programskem obdobju 2007–2013 sodelovali v več kot 50 projektih teritorialnega sodelovanja, razgovorov pa se je udeležilo preko 40 sogovornikov.

Glavne ugotovitve na osnovi sodelovanja v vseh štirih transnacionalnih programih smo strnili v preglednici 4. Na kratko, argumentirano in povedno želimo izpostaviti ključne izsledke in sporočila, ki bodo koristila tudi generaciji slovenskih partnerjev v novem programskem obdobju 2014–2020.

Preglednica 4:

Glavne ugotovitve, ki izhajajo iz dosedanjega sodelovanja SPP v transnacionalnih programih

Primerjalne prednosti transnacionalnih programov

Projektni partnerji pravijo

PODROČJE DELOVANJA IN GLAVNI POUČENKI

„Za sodelovanje smo se odločili iz intelektualne in karijerne radovednosti, saj verjamemo, da se samo znotraj Slovenije znanje ne more oplajati.“

Različne vrste inštitucij vstopajo v transnacionalne programe z različnimi motivi

„Ti programi ponujajo možnost sodelovanja tudi z drugimi državami izven EU (usmerjeni so tudi na območje JV Evrope), kar je za nas aktualno, saj smo Slovenci v tem prostoru lahko pomemben akter.“

„Prijavljamo se na tiste projekte, ki vsebinsko sovpadajo z našimi razvojnimi cilji, prioritetami in potrebami.“

„Prednost programa Mediteran je možnost sodelovanja s sredozemskimi regijami in mesti, kjer so potrebe in reševanje energetskega vprašanja posebna specifična. Dodana vrednost je povezovanje in vključevanje držav nečlanic EU, ki prvič sodelujejo v evropskih projektih. To je odlična priložnost za 'obe strani'.“

Odpirajo se nove možnosti sodelovanja in širjenja znanj

„Naše raziskovalne inštitucije se ne zavedajo pomena in vrednosti transnacionalnih programov, ki so komplementarni in nadgrajujejo ves tisti znanstveni vložek, ki ga predhodno že ustvarijo.“

„Vsebine prioritet transnacionalnih programov so nam konkretno bolj ustrezale, saj so imele boljše možnosti realizacije v lokalnem okolju kot drugi programi.“

„Projekti transnacionalnih programov imajo pestrejšo strukturo in širok nabor upravičencev, kar omogoča močna partnerstva ter s tem kakovostnejše 'outpute'.“

„Za naš inštitut so bili transnacionalni projekti 'odskočna deska' za vključevanja v druge EU programe, za vstop v EU prostor. Prav preko teh projektov smo vstopili v evropsko raziskovalno sfero, ti projekti in izkušnje so nam v tem pogledu 'odprli vrata'.“

„Pri transnacionalnih projektih gre za strateški nivo, neko vizijo, ki jo lahko realiziraš z nacionalnimi in EU programi (npr. čezmejnimi). Velik poudarek je na mreženju in participaciji, česar npr. čezmejni programi nimajo. Kar proučuješ, lahko na primerih tudi testiraš.“

„Država pri usmerjanju razvoja ne razmišlja naprej, v transnacionalnih programih pa smo v razpisanih prioritetah videli te priložnosti za spremembe.“

Odpirajo se nove možnosti zaposlovanja

„Skozi prioritete programov prihajajo k nam nove vsebine. Naj navedemo primere vsebin na področju obnovljivih virov ali pa trajnostne mobilnosti. Pred desetimi leti ni nihče govoril o tem; preko prioritet programov pa so povsem nove vsebine hitro vstopile v naše okolje.“

„Prednost tovrstnih projektov za nas je gotovo možnost zaposlovanja novega kadra na projektih.“

„Priče smo konstantnemu usihanju nacionalnih virov in sredstev. S sodelovanjem v transnacionalnih programih razpršiš vire dohodkov in povečaš stabilnost delovanja inštitucije.“

„S sodelovanjem v transnacionalnih projektih smo se bistveno kadrovske okrepili.“

Vodenje projektov

„Mi smo se prvič znašli v vlogi vodilnega partnerja, vendar smo se ogromno naučili in pridobili dragocene izkušnje za naprej, ki smo jih že 'unovčili' v prijavih na program Obzorje 2020.“

„Ugotavljamo, da če si v vlogi vodilnega partnerja, koordinator, lažje usmerjaš delo, potek projekta, bdiš nad delom.“

„Ogromno smo se naučili med izvajanjem projekta, kar nam je koristilo tudi za nadaljnje prijave na druge EU programe. Delo na transnacionalnem projektu je priložnost, iz katere lahko narediš zelo veliko ali pa zelo malo. Zelo samoiniciativna narava projektov.“

'Splača se' prevzeti vlogo vodilnega partnerja

„Tehničen del je vodilo svetovalno podjetje, tako da je delo nemoteno potekalo. Tovrstna pomoč in koordinacija sta bili ključni za delovanje in uspeh projekta.“

„Sprva je bila bojazen, strah zaradi nepoznavanja vseh projektnih partnerjev, a odzivnost med partnerji je bila velika in v nadaljevanju je delo odlično steklo. Zelo smo zadovoljni s potekom dela, tudi samo vodenje ni bilo prezahtevno (kot so nas opozarjali). Zmogli smo sami.“

„Problem pa je odgovornost vodilnega partnerja - kot vodilni ne moreš sankcionirati neustreznega, neaktivnega projektne partnerja, kar ni dobro za projekt.“

Rezultati in učinki projektov

„Zelo pomembni učinki projekta za samo inštitucijo; uveljavili smo se preko meja in nadgradili, poglobili nova znanja.“

„Prav preko tovrstnih projektov se je pokazala nova vloga raziskovalcev v družbi. Npr. preko pilotnih raziskav se naše delo pokaže zunaj ozke strokovne javnosti. Spoznajo nas tudi drugi akterji v družbi.“

„Po teh projektnih sodelovanjih so se bistveno izboljšale naše mednarodne povezave, tudi naš zavod ima sedaj drugačno vlogo v nacionalnem prostoru. Nismo več zgolj inštitucija nacionalnega pomena, ampak smo svoje aktivnosti in vlogo razširili.“

„Z drugačnim pristopom k problematiki geotermalnih voda se je na področju hidrogeologije povečalo število zaposlenih prav zaradi transnacionalnih projektov. Gre za vsebino, ki je bila na nacionalni ravni zapostavljena.“

Tovrstno projektno sodelovanje ima multiple razvojne učinke

„Mi smo se zelo osredotočili na projekte s pilotnimi akcijami — taki projekti imajo velik pomen predvsem za lokalno okolje.“

„Na lokalnem/regionalnem nivoju smo s konkretnimi primeri in primeri dobrih praks pripeljali razvojne zgodbe za male občine.“

„Izboljšali smo regionalno povezanost med inštitucijami, ki so sodelovale v projektu. Le-te še vedno sodelujejo kljub izteku projekta (projekt še živi).“

Učinke projektov je potrebno obravnavati na različnih ravneh

„S platformo, ki je nenačrtovano zrasla iz sprva načrtovanih informacijskih točk, smo dokazali, da projekt presega meje regije. Mednarodna platforma, ki živi in se razvija, vključuje inštitucije iz držav s celega sveta, tudi tiste, ki niso sodelovale pri samem projektu.“

Podpora slovenskim partnerjem

„Predvsem pogrešamo strateško podporo; pomanjkanje vizije na nacionalnem nivoju; da bi morda Slovenija v vsebine programov vključila, ponudila svoje vsebine, vizije.“

„Želeli bi si več dogodkov, kjer bi se dejansko razpravljalo o strategiji transnacionalnega sodelovanja. Da bi bili tudi mi, potencialni projektni partnerji, na nek način soustvarjalci in sodelavci na nivoju vsebine.“

„V interesu države bi moralo biti, da skrbi za večjo uporabnost rezultatov in tudi vpliv le-teh na same politike.“

Želja po bolj načrtni predstavitvi in uporabljivosti rezultatov

„Morali bi biti bolj dosledni pri spremljanju rezultatov. Na spletni strani bi morali prikazati dobre rezultate projektov - diseminacija bi morala biti bolj poudarjena.“

„Nacionalna kontaktna točka mora predstavljati krovno podporo in ne zgolj tehnično pomoč.“

Potrebna odlična podpora resorjev in nacionalnega organa

“Ljudje, zaposleni na nacionalni kontaktni točki, se neprestano menjavajo, ni kontinuitete dela, poznavanja problemov. Verjamemo, da sodelavci težko delujejo na tak način. Poleg velikega obsega dela je gotovo ključni problem dinamika menjavanja zaposlenih.“

Rezultati transnacionalnih projektov

Kako heterogeni in številni so lahko rezultati in učinki transnacionalnih projektov, želimo na kratko predstaviti z izbranimi primeri.

Bistvena vloga in odlika transnacionalnih projektov je v oblikovanju oz. razvijanju, preko različnih pilotnih aktivnosti tudi preverjanju in na koncu tudi izvajanju evropskih, nacionalnih in regionalnih razvojnih politik in strategij.

Ker gre za transnacionalno, celostno sodelovanje, so ti projekti idealni za usklajevanje interesov, pristopov in iskanje rešitev tako med različnimi sektorji, akterji, območji kot tudi ravnmi upravljanja.

Merimo vpliv na regionalni razvoj, zato je ključna krepitev institucionalnih zmogljivosti javnega sektorja ter medsektorske skupne rešitve na širšem območju. Tipične aktivnosti in 'outputi' so:

- › skupne strategije in akcijski načrti širših območij;
- › transnacionalne metodologije in orodja;
- › skupne strukture in sistemi upravljanja;
- › priprava (ne izvedba) transnacionalnih investicij;
- › pilotne, torej testne ali demo aktivnosti.

Celoten seznam transnacionalnih projektov in slovenskih projektnih partnerjev bo objavljen na spletni strani www.eu-skladi.si. Seznam je oblikovan na dva načina: po programih in prioritetah ter po prioritetah in programih.

Spletna stran Službe Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko: <http://www.svrk.gov.si/>

Projekt ClimePort: Zmanjševanje toplogrednih izpustov iz pristanišč • PROGRAM
MEDITERAN, PRIORITETA VARSTVO OKOLJA IN SPODBUJANJE TRAJNOSTNEGA RAZVOJA

“Namen projekta je bil spodbujati pristanišča v Sredozemlju k zmanjševanju emisij toplogrednih plinov v ozračje in hkrati spodbujati k učinkovitejši rabi energije z namenom trajnostnega razvoja pristanišč.

Prvič popisani izpusti CO₂ in opravljen energetski pregled, kar je posledično privedlo k vzpostavitvi novega delovnega mesta in strokovnega usposabljanja energetskega menedžerja.

Izjemnega pomena je oblikovanje kroga partnerjev, vzpostavitev kontaktov, pridobivanje informacij, saj pristaniška dejavnost nima sogovornika v Sloveniji.

S transnacionalnimi projekti vnašamo novosti in širimo obzorje - to je zelo pomembno zaradi razmeroma ozko usmerjene osnovne dejavnosti.

Preko projektov transnacionalnih programov smo imeli priložnost zblížiti in razviti skupnost pristanišč.“

Projekt SY CULTour: Sinergija kulture in turizma: uporaba kulturnih potencialov na manj razvitih območjih · PROGRAM JUGOVZHODNA EVROPA, PRIORITETA REGIONALNI RAZVOJ

“Najbolj velja izpostaviti transnacionalne učinke projekta, kjer smo skupaj s projektnimi partnerji uspeli na koncu ponuditi 'zaključeno zgodbo'. Projekt ima lahko resnično dobre transnacionalne učinke takrat, ko vsi partnerji realizirajo svoje naloge, vodilni partner pa jih ustrezno povzame, zaključi. Nujno je dobro razširjanje rezultatov, v idealnem primeru pa tudi vključevanje rezultatov v različne strateške dokumente.“

“Projekt, kjer smo iz statičnega pristopa, razmišljanja zgolj o 'varovanju kulturne dediščine' pričeli govoriti o rabi kulturne dediščine. Novo pojmovanje, novo razumevanje!“

Projekt TRANSENERGY: Čezmejni geotermalni viri energije na območju Slovenije, Avstrije, Madžarske in Slovaške · PROGRAM SREDNJA EVROPA, PRIORITETA ODGOVORNA RABA OKOLJA

“Odprl se je dostop do novih znanj, novih postopkov, tudi novih podatkovnih baz, podatkov za območje panonske Slovenije, kar je za nas kot raziskovalce izjemnega pomena. Opirajo se nove možnosti dela in novih raziskovanj.

Izboljšali in harmonizirali smo podatkovne baze, kar je izjemnega pomena za našo inštitucijo.

Povezava z lokalnimi in regionalnimi uporabniki geotermalne vode v sv Sloveniji. Pokazal se je velik interes na lokalni ravni.

Rezultati so že v fazi, ko so primerni za neposredne investicije.

Prispevek k razvoju znanosti; pripravili smo tri znanstvene objave, kar je za našo inštitucijo in področje dela velikega pomena.

Prav na področju hidrogeologije se je zaradi transnacionalnih projektov povečalo število zaposlenih.

Razvoj tematskega področja, ki je bilo na nacionalni ravni povsem zapostavljeno.“

Projekt PLASTICE: Razvoj inovativne verige vrednosti za razgradljivo plastiko v srednji Evropi · PROGRAM SREDNJA EVROPA, PRIORITETA SPODBUJANJE INOVATIVNOSTI

“Osrednji cilj projekta je spodbujanje razvoja in uporabe okolju prijaznih in trajnostnih rešitev v embalažni industriji, zlasti z uporabo biorazgradljive plastike.

Uspeli smo doseči vse ciljne skupine, najširši krog je bil dosežen pri splošni javnosti in pri podjetjih. Podjetja se zanimajo, spremljajo novosti - gre za pretok novosti v gospodarstvo. Pridobili so nova znanja, ki jih bodo pričeli koristiti in realizirati šele postopoma.

Poleg neposrednega povezovanja, mreženja velja izpostaviti posredno povezovanje preko 'informativskih točk' o trajnostnih polimerih. Nacionalne informativske točke smo načrtovali v okviru samega projekta, nato pa se je povsem nenačrtovano razvila mednarodna platforma, ki živi in se razvija tudi po zaključku projekta.“

Projekt ALPSTAR: Ogljično nevtralnim Alpam naproti - izkoristimo primere dobrih praks! • PROGRAM OBMOČJE ALP, PRIORITETA OKOLJE IN PREPREČEVANJE OKOLJSKIH TVEGANJ

“Projekt je bil namenjen izvajanju Akcijskega načrta v Alpah na področju podnebnih sprememb, ki ga je kot članica podpisala tudi Slovenija.

Priprava medsektorske strategije in akcijskih načrtov, ki bodo vodili k ogljični nevtralnosti na regionalnem in lokalnem nivoju.

Glavni cilj strateško naravnane projekta je spodbuditi izvajanje tistih ukrepov za zmanjševanje podnebnih sprememb, ki so se drugje že izkazali kot dobre prakse.

Vzpostavitev platforme dobrih praks.

Slovenska pilotna akcija - nizkoogljična strategija pilotne regije Posočje.“

Projekt CreaMED: Spodbujanje ustvarjalnosti in inovativnosti v Sredozemlju kot ključ do trajnostnega regionalnega razvoja: CreaMED zavezništv • PROGRAM MEDITERAN, PRIORITETA KREPITEV INOVACIJSKIH ZMOŽNOSTI

“Namen projekta je spodbujanje ustvarjalnosti in inovativnosti v javnem in zasebnem sektorju, predvsem na regionalni ravni. Izpostaviti velja naslednje rezultate:

v okviru teh delavnic se je oblikovala tudi danes v Sloveniji prepoznana blagovna znamka 'Lušt'; organizacijo konference o inovativnosti, ki je po zaključku projekta prerasla v izjemno odmeven mednarodni letni dogodek;

organizacijo usposabljanja podjetij s poudarkom na razvoju tehnik ustvarjalnosti;

vedno je največji učinek projekta na ravni inštitucije in regije!“

Projekt BICY: Kolesarska mesta in regije • PROGRAM SREDNJA EVROPA, PRIORITETA IZBOLJŠEVANJE DOSTOPNOSTI

“Vsi projektni partnerji so razvili lokalne kolesarske politike, vodilni partner pa je oblikoval transnacionalno strategijo, ki koristi snovalcem trajnostne mobilnosti.

Osredotočili smo se na projekte s pilotnimi akcijami - taki projekti imajo velik pomen predvsem za lokalno okolje, v katerega prinašajo inovativnost, večjo vključenost in uporabnost!“

Razvojni center Velenje je z lastnim znanjem razvil sistem izposoje koles v občini Velenje, ki se širi v sosednjo občino Šoštanj.

Seznam kratic in okrajšav

ESRR	Evropski sklad za regionalni razvoj
ETS	Evropsko teritorialno sodelovanje
EU	Evropska unija
EUR	evro, mio EUR - milijon evrov
SPP	slovenski projektni partner
SVP	slovenski vodilni partner

Izdala: Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko

Vsebina: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Barbara Lampič

Kartografija: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Tanja Koželj

Slike: spletne strani programov in projektov

Tisk: MAT-FORMAT

Ljubljana, 2015